

Assignatura-Codi

Història del Pensament Econòmic	25078
---------------------------------	-------

Curs acadèmic	Cicle	Quadrimestre
1999/2000	1 o 2	octubre-gener

Grup/s	Professors	Despatx	Telèfon	Despatx
01	Lluís Barbé	B3-114		581.1201
51	" "	" "		" "

PROGRAMA

DESCRIPTOR OFICIAL DE L'ASSIGNATURA

Escoles de pensament: clàssica, neoclàssica, institucionalista, keynesiana i corrents actuals.

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

El curs es compon de dues parts (no consecutives), una de caràcter general i l'altra de caràcter més monogràfic. A la primera, es tracta d'introduir cada escola de pensament i la seva contribució als paradigmes de la Ciència Econòmica: l'Economia Política clàssica i la seva variant marxista, el marginalisme, l'escola institucionalista, el keynesianisme, els corrents contemporanis. A la segona, s'aprofundeix en l'obra i mètode d'algun autor de primera magnitud o es tria algun tema específic d'ampli interès i se segueixen les successives formulacions al llarg de la Història del Pensament Econòmic.

PREREQUISITS

No n'hi ha. En tot cas, es recomana com a lectura prèvia *Historia de la Economía*, de J.K. Galbraith, Ed. Ariel.

METODOLOGIA

La brevetat del curs impedeix que es pugui dedicar temps de classes a exposicions individuals dels estudiants o a exigir la presentació obligatòria de treballs específics. La classe magistral queda doncs com a eina fonamental del curs. Tot i això, el professor resta a disposició dels estudiants, especialment els de segon cicle, que vulguin enfocar un treball d'història del pensament econòmic o, simplement, vulguin afegir un apartat d'aquest caire en qualsevol treball d'altres assignatures. Si s'escau, per a algun tema pot convidar-se a algun professor especialista.

TEMARI DETALLAT DELS CONTINGUTS

HISTÒRIA DEL PENSAMENT ECONÒMIC

PROLEGÒMENS I PRECEDENTS

1. Objecte del curs. Evolució dels conceptes a la Ciència Econòmica. Les grans escoles de pensament econòmic. El mètode a la Ciència Econòmica.
2. L'escola de Salamanca. El mercantilisme. La fisiocràcia: Quesnay, Turgot. Pre-clàssics: Law i Cantillon.

L'ESCOLA CLÀSSICA.

PRESENTACIÓ D'AUTORS

3. L'època: El pas del feudalisme al capitalisme. La incipient Revolució Industrial. Breus apunts sobre Adam Smith, T.R. Malthus, David Ricardo, J. Stuart Mill i Karl Marx.

L'INSTRUMENTAL CLÀSSIC

4. Els factors de producció. Marge extensiu i intensiu. Els rendiments. L'avenç tecnològic. La distribució segons classes socials. L'esquema reproductiu. Models de descripció d'economies simples.

ALGUNS TEMES RELLEVANTS D'ANÀLISI

SISTEMES ECONÒMICS

5. Elements bàsics. Teories de Smith i Marx sobre el paper i l'evolució dels sistemes: El materialisme històric.
6. Origen, evolució i fi del capitalisme segons Marx: Trets del capitalisme. L'origen de l'excedent. Evolució del sistema capitalista.

LA TEORIA DEL VALOR

7. Valor en ús i valor en canvi. El mesurament del valor en canvi. Sistemes d'intercanvi. Preu i mesura del valor. Preu nominal i preu real. La solució de Smith: El valor treball-adquirible. La mercaderia patró de Ricardo. Els índexs de preus.
8. La regulació del valor en canvi. El curt termini: El preu de mercat. L'oferta i la demanda factible. El llarg termini: El preu natural. Preus de producció i valors treball-incorporat de Ricardo i de Marx. El problema de la transformació de valors en preus.
9. El valor en ús dels clàssics: El valor moral dels Bernoulli. Paradoxa de St. Petersburg. Desenvolupaments moderns: Apostes de Ramsey. Utilitat de von Neuman & Morgenstern. Teoria de la decisió. Teoria dels jocs.

LA TEORIA DE LA HISENDA PÚBLICA

10. Els ingressos i les despeses de l'Estat. El pressupost de l'Estat. L'origen i la naturalesa dels ingressos. El caràcter de les despeses públiques.
11. Els desequilibris entre ingressos i despeses públics. Conclusions que es desprenen dels clàssics. Els impostos progressius i regressius.

LA TEORIA PURA DEL COMERÇ INTERNACIONAL

12. Els guanys de comerç: Avantatge absolut de Smith vs. avantatge relatiu de Ricardo. El cost d'oportunitat. Els arguments proteccionistes. La balança de pagaments.

ELS MERCATS, L'ACTIVITAT ECONÒMICA, EL DINER I EL CREIXEMENT

13. El paper de la llei de l'oferta i la demanda. La llei dels mercats de Say. La teoria de les plètores de Malthus. Les crisis de sobreproducció segons Stuart Mill i Karl Marx.
14. La teoria quantitativa del diner: Antecedents històrics i plantejament general. Relació amb la llei de Say. L'escola monetarista de Chicago. La teoria clàssica del creixement. El model clàssic d'evolució del sistema econòmic.

L'ESCOLA NEOCLÀSSICA.

PRESENTACIÓ D'AUTORS

15. L'època: El capitalisme consolidat de l'era victoriana. Els vents utilitaristes. Trets de l'Escola Neoclàssica. Breus apunts sobre Stanley Jevons, Léon Walras, Francis Ysidro Edgeworth i Alfred Marshall.

L'INSTRUMENTAL NEOCLÀSSIC

16. L'*homo economicus*. L'equilibri. L'anàlisi parcial: La clàusula *cæteris paribus*. El curt i el llarg termini. Les tisores de Marshall. Les elasticitats. El principi de continuïtat. Les funcions totals, mitjanes i marginals. El principi de substitució a la producció i al consum. Les optimitzacions amb restriccions.

ELS GRANS TEMES D'ANÀLISI

17. Enunciació dels grans temes que constituïran els programes de Microeconomia I i II: La teoria dels preus relatius, la teoria de la distribució i dels mercats, la teoria del benestar.

LES TEORIES DE KEYNES, VEBLEN I SCHUMPETER I LA CONSTRUCCIÓ DE L'ECONOMIA CONTEMPORÀNIA

PRESENTACIÓ D'AUTORS I TEMES

18. L'època: La gran depressió dels anys 30. L'escola institucionalista americana: De Thorstein B. Veblen a John K. Galbraith. John Maynard Keynes: De *Les conseqüències econòmiques de la pau* a *La teoria general de l'ocupació, l'interès i el diner*. Joseph A. Schumpeter: *La teoria del desenvolupament econòmic* i l'estudi dels cicles. El pas del capitalisme al socialisme. Història de l'anàlisi econòmica.

L'INSTRUMENTAL DE KEYNES I DE SCHUMPETER

19. La visió agregada. Conceptes macroeconòmics. Variables i relacions macro-econòmiques. Comptabilitat Nacional. Variables expectades i variables realitzades. Les lleis de comportament. L'eficiència marginal del capital. Les sèries temporals.

ELS GRANS TEMES D'ANÀLISI

LA TEORIA DE L'OCUPACIÓ, L'INTERÈS I EL DINER

20. Les decisions sobre ocupació a l'empresa. L'oferta planificada i la demanda expectada. La demanda efectiva d'ocupació. Efecte sobre el mercat de treball. La creació de la demanda realitzada: el consum, la inversió. El multiplicador.
21. L'oferta monetària. El diner i els bancs. Mecanismes de creació de diner. La demanda de liquiditat: Els motius de Keynes. L'equilibri monetari i la determinació de la taxa d'interès.
22. Les corbes d'oferta i demanda agregades a curt termini. La inflació de costos i la inflació de demanda. L'estagflació. Polítiques monetària i fiscal contra la inflació. Atur. Corba de Phillips. Polítiques contra l'atur.

TEORIES DEL CICLE

23. El problema de les fluctuacions econòmiques. Els cicles segons Keynes. L'avenç tecnològic i les fluctuacions segons Schumpeter. Altres teories exògenes i endògenes del cicle. Polítiques anticíclics.

L'ECONOMIA CONTEMPORÀNIA

24. L'època: Els darrers 50 anys. Els grans corrents contemporanis: El ventall des dels ultraliberals als radicals: Radicals marxistes, post-keynesians, sraffians, "keynesians" de la síntesi neoclàssica, monetaristes, nous clàssics i altres posicions sobre la Macroeconomia. El debat entre els dos Cambridges sobre el capital. Von Neumann i Morgenstern: la teoria de jocs com a eina. L'equilibri general d'Arrow-Debreu. L'estat actual de la Ciència Econòmica i visions de futur. Els propers 50 anys.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA I COMPLEMENTÀRIA

L. Barbé, *Curs d'Introducció a l'Economia, I. L'Escola Clàssica*, S.Pub.UAB.

L. Barbé, *Curs d'Introducció a l'Economia, II. L'Escola Neoclàssica, Keynes i Schumpeter*, S.Publ. UAB; o bé la seva versió castellana:

L. Barbé, *El curso de la Economía*, Ed. Ariel./S.Publ. UAB.

J.K. Galbraith, *Historia de la Economía*, Ed. Ariel.

J. Robinson & J. Eatwell, *Introducción a la Economía Moderna*, F. Cultura Ec.

Adicional emprada pel professor

- Ernesto Screpanti i Stefano Zamagni, *Panorama de historia del pensamiento económico*, Ed. Ariel, 1997.
- Joseph A. Schumpeter, *Historia del Análisis Económico*, Ed. Ariel, 1994.
- Mark Blaug, *Teoría económica en retrospectiva*, Fondo Cultura Económica España, 1985.
- Robert B. Ekelund, Jr., i Robert F. Hébert. *Historia de la Teoría Económica y de su método*, MacGraw Hill, 1992.
- E. K. Hunt, *History of Economic Thought. A Critical Perspective*, Wadsworth, 1979.

CALENDARI APROXIMAT

El calendari acadèmic preveu un nombre total de 24 classes abans de Nadal. Cada tema ocuparà, doncs, una mitjana d'una classe. Això permetrà que les classes magistrals sobre Història del Pensament Econòmic acabin abans de les vacances de Nadal i que es puguin dedicar les setmanes lectives del mes de gener a classes i tutories de repàs.

NORMES D'EXAMEN I AVALUACIONS

L'avaluació del grau de domini dels diversos temes per part de cada estudiant es farà mitjançant una prova final escrita. L'avaluació d'eventuals treballs tindrà un pes important per als estudiants de segon cicle. A l'examen final es permetrà que l'estudiant es consideri com a NO PRESENTAT, si es retira dins del primer quart d'hora.

HORES TUTORIES

PROFESSOR	HORARI TUTORIES
Lluís Barbé (Concertar cita prèvia)	Dijous: 15,00 a 17,30 h.